Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
YTTRANDE	153 F1	1 (2)

Datum	Dnr
25.9.2018	ÅLR 2018/7435

Riksdagens lagutskott
LaV@eduskunta.fi

Hänvisning
RP 71/2018 rd

Kontaktperson
Avdelningsjurist Ida Hellgren

Ärende
YTTRANDE OM REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LAG OM ÄNDRING AV UTSÖKNINGSBALKEN OCH TILL VISSA ANDRA LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN

Begäran om yttrande

Riksdagens lagutskott har begärt landskapsregeringens yttrande avseende regeringens proposition till riksdagen RP 71/2018 rd med förslag till lag om ändring av utsökningsbalken och till vissa andra lagar som har samband med den. Genom förslaget upphävs lagen om riksfogdeämbetet och lagen om landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland.

Landskapets behörighet

Genom landskapets lagstiftningsbehörighet som fastslås i 18 § självstyrelselag för Åland, finns särskilda landskapslagar inom betydande förvaltningsområden som ska tas hänsyn till, och för att säkerställa den kompetens som behövs för detta och de språkliga rättigheterna samt med hänsyn till det geografiska läget, ska utsökningsärenden med åländsk anknytning skötas på Åland.

Enligt 27 § 23 punkten i självstyrelselag för Åland har riket lagstiftningsbehörighet avseende rättskipning, verkställighet av domar och straff samt utlämning för brott.

Landskapsregeringens utlåtande avseende rikslag som har betydelse för Åland ska inhämtas enligt 28 § 2 punkten självstyrelselag för Åland.

Enligt 29 § 22 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland ska landskapsregeringen höras innan beslut fattas om indragning av en

Postadress
PB 1060
AX-22111 MARIEHAMN, Åland
Tjänstebrev bör ställas till Ålands landskapsregering, inte till enskild tjänsteman

Telefon
(018) 25000

Telefax
(018) 19155

E-post
registrator@regeringen.ax
URL www.regeringen.ax

inrättning eller ett fast arbetsställe vid statens lokalförvaltning i landskapet.

Förslagets innehåll och landskapsregeringens yttrande

Enligt förslaget ska en omfattande strukturreform genomföras av utsökningsväsendet. Riksfogdeämbetet och de nuvarande 22 utsökningsverken inklusive landskapsfogdeämbetet sammanslås enligt förslaget till en riksomfattande utsökningsorganisation, Utsökningsverket. Genom lagförslaget upphävs därför lagen om landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland och därmed upphör även landskapsfogdeämbetets ställning som ett självständigt verk.

Det huvudsakliga syftet med reformen är att anpassa verksamheten till de minskade anslag som tilldelas verksamheten. Verksamheten ska bli mer strukturerad och effektiv, och ett särskilt ändamål är att effektivisera verksamheten så att personalstyrkan kan minskas i betydande omfattning utan att det ska påverka gäldenärer och borgenärer på ett negativt sätt.

Verkställighetsförfarandet ska indelas i omfattande verkställighet, basverkställighet och specialverkställighet. Det föreslås att omfattande verkställighet sker vid ett fåtal regionala verksamhetsenheter medan basverkställighet och specialverkställighet ska utföras vid riksomfattande verksamhetsenheter.

Enligt förslaget upphör den särskilda lagen om landskapsfogdeämbetet, och istället införs bestämmelser om utsökningsverksamheten i landskapet Åland i utsökningsbalken. Av 11 § framgår att Utsökningsverket ska ha ett verksamhetsställe på Åland. Vidare framgår att till skillnad från övriga regionala verksamhetsställen ska både basverkställighet och omfattande verkställighet handläggas på verksamhetsstället på Åland. Vidare framgår att verksamheten ska ordnas så att den regionala tillgången till tjänster och de språkliga rättigheterna tillgodoses. Av 7 § framgår att utmätningsmän i landskapet Åland är landskapsfogden och under landskapsfogden utsökningsinspektörerna. Av detaljmotiveringen framgår att benämningen landskapsfogde behålls för att framhålla Ålands särställning. Det framgår däremot inte av utsökningsbalken, liksom det gör av lag om landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland, att det utöver tjänsterna som landskapsfogde och landskapsutmätningsman kan finnas andra tjänster. Däremot framgår av detaljmotiveringen att när verksamheten enligt den nya organisationsstrukturen ordnas på Åland kan de lokala förhållandena och landskapets särställning beaktas närmare i Utsökningsverkets arbetsordning.

Det aviseras inte direkt i propositionen att resurserna på verksamhetsstället på Åland kommer att minska, men det framgår tydligt att efter strukturreformen har genomförts borde de kommande pensioneringarna under år 2017-2021 uppgående till 196 personer utnyttjas fullt ut, så att ny personal inte anställs. Landskapsregeringen förutsätter att i den omställning som strukturreformen innebär för Utsökningsverket, kommer säkerställas att verksamhetsstället på Åland har de resurser som krävs för att upprätthålla en väl fungerande verksamhet.

Ämbetsspråket inom statsförvaltningen i landskapet är svenska enligt 36 § i självstyrelselag för Åland. För att detta krav ska uppfyllas krävs att verksamhetsstället ges förutsättningar att verka med tillräckliga resurser, både med personal på Åland men även svenskspråkig personal inom centralorganisationen, anpassade digitala verktyg samt systemmässiga förutsättningar att verka på svenska. Enligt förslaget är avsikten att den kundservice som ges per telefon eller elektroniskt ska utvecklas så att kundservice till landets språkminoriteter ska finnas tillgänglig i större utsträckning än tidigare. Landskapsregeringens erfarenhet är att centralisering av verksamheter tenderar att leda till sämre möjligheter till service på svenska, men uppmärksammar den ambition som framgår av lagförslaget.

För landskapsregeringen är de avgörande frågorna att det i strukturreformen säkerställs att den särställning som landskapet Åland har fortsättningsvis tydliggörs inom utsökningen genom en lokal verksamhet som motsvarar den nuvarande samt att servicen på svenska garanteras. Landskapsregeringen bedömer att lagförslaget ger utrymme för det kommande Utsökningsverket att verka så att verksamhetsstället på Åland kvarstår i den omfattning landskapsfogdeämbetet har idag samt att ämbetsspråket fullt ut ska vara svenska enligt de krav som uppställs i självstyrelselag för Åland. Landskapsregeringen förutsätter därför att Utsökningsverket kommer att säkerställa att verksamhetsstället på Åland fortsättningsvis har dessa möjligheter.

Minister Mats Perämaa

Avdelningsjurist Ida Hellgren